

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Психофізіологія військової діяльності»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

У межах цього курсу курсанти продовжують формувати інтегральну компетентність, особистісні та професійні уміння та навички, а саме: ознайомлюються з методологією, теорією і практикою сучасної психофізіології, навчаються використовувати методи психофізіологічних досліджень у практичній діяльності психолога.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

6 кредитів (180 годин): 108 годин аудиторної роботи, 72 години самостійної роботи.

МЕТА КУРСУ

Мета курсу – ознайомлення курсантів з методологією, теорією і практикою сучасної психофізіології, розкриття фізіологічних основ психічних явищ; з'ясування співвідношення між психікою та нейрофізіологічними процесами мозку..

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

Випускник повинен:

Знати: механізми вольової регуляції, види і функції емоцій; фізичні механізми відчуттів, закономірності сприйняття і породження предметного образу; види та феномени уваги і пам'яті, закони їх розвитку.

Уміти: оцінювати працездатність військовослужбовця у процесі професійної діяльності; досліджувати різні види пам'яті; визначати риси характеру і темпераменту.

Володіти: методами діагностування типу нервової системи; методиками оцінювання працездатності головного мозку; методами визначення рухливості нервових процесів.

Мати уявлення (бути ознайомленим): про нейрофізіологічні процеси у мозку.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОПП.

Психофізіологія як галузь науки бере свій початок із фізіології та психології. Психофізіологія використовує методи фізіології для вивчення психічних станів та процесів. Серед найбільш важливих завдань психофізіології є дослідження фізіологічних основ емоцій, пам'яті, мислення, фізіологічних проявів психічної діяльності, обґрунтування ефективних методів для профілактики та подолання психоемоційного стресу та психофізіологічний відбір.

Ознайомлення з біологічною сутністю психологічних процесів має на меті допомогти курсантам краще розуміти зміст фізіологічного стану військовослужбовців та краще прогнозувати можливі наслідки того чи іншого психологічного стану для здоров'я.

Вивчення дисципліни потрібне майбутнім курсантам-психологам для забезпечення індивідуального підходу до людини і може дати практичну користь при здійсненні навчальної та професійної діяльності, при спілкуванні, корекційній роботі, роботі з інвалідами.

Назви змістових модулів, занять та навчальних питань

Змістовий модуль 1. Загальні засади психофізіології

Заняття 1. Предмет і завдання психофізіології

Заняття 2 Системні основи психофізіології

Заняття 3. Предмет і завдання психофізіології

Заняття 4. Методи психофізіології

Заняття 5. Методики і показники психофізіології

- Заняття 6. Методи психофізіології
Заняття 7. Психофізіологія потреб
Заняття 8. Психофізіологія емоцій
Заняття 9. Дослідження емоційно-потребової сфери
Заняття 10. Психофізіологія емоційно-потребової сфери
Змістовий модуль 2. Психофізіологія суб'єктивного відображення
Заняття 1. Психофізіологія сприйняття
Заняття 2. Психофізіологія уваги
Заняття 3. Психофізіологія сприйняття та уваги
Заняття 4. Психофізіологія пам'яті
Заняття 5. Психофізіологія мовних процесів
Заняття 6. Психофізіологія пам'яті та мовних процесів. Психофізіологія рухової активності та розумової діяльності
Заняття 7. Психофізіологія рухової активності. Психофізіологія розумової діяльності
Заняття 8. Психофізіологія суб'єктивного відображення
Заняття 9. Дослідження основних характеристик пам'яті та уваги
Змістовий модуль 3. Психофізіологія станів та діяльності
Заняття 1. Свідомість як психофізіологічний феномен. Змінні стани свідомості
Заняття 2. Психофізіологія свідомості
Заняття 3. Психофізіологія сну. Психофізіологія станів людини
Заняття 4. Психофізіологія сну та інших психофізіологічних станів людини
Заняття 5. Дослідження особливостей процесів мислення
Заняття 6. Психофізіологія військової діяльності. Психофізіологія стресу
Заняття 7. Психофізіологія професійної діяльності
Змістовий модуль 4. Нові напрямлення прикладної психофізіології
Заняття 1. Психофізіологія адаптації. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку
Заняття 2. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку та функціональної асиметрії півкуль великого мозку
Заняття 3. Психофізіологія біологічних ритмів та статевих відмінностей людини
Заняття 4. Статеві відмінності психофізіологічних функцій. Психофізіологія біологічних ритмів людини
Заняття 5. Нові напрямлення прикладної психофізіології
Заняття 6. Психофізіологічні механізми аддиктивної поведінки. Вікова психофізіологія
Заняття 7. Визначення профілю функціональної міжпівкульної асиметрії
Заняття 8. Психофізіологія аддиктивної поведінки та вікові психофізіологічні особливості

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань курсантів здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

МІЖСЕСІЙНЕ ОЦІНЮВАННЯ (ПОТОЧНА ТА ТЕМАТИЧНА ПЕРЕВІРКА)

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи на підґрунті перевірки конспектів.

Завдання для самостійної роботи оформлюються на зворотному боці конспекту, вітається структуровані форми запису (таблиці, блок-схеми тощо). Обсяг повинен бути розумним, багато тексту не гарантує відмінної оцінки. Необхідно обов'язково зазначати джерела, на які спирається відповідь.

Перелік завдань для самостійної підготовки:

Сучасні проблеми психофізіології.

Дослідження елементарної розумової діяльності

Психофізіологічні властивості особистості
 Електроенцефалографія. Магнітоенцефалографія
 Статичні (структурні) методи візуалізації мозку
 Загальні властивості сенсорних процесів
 Динамічні (функціональні) зображення мозку. Механізми збудження рецепторів
 Принципи кодування інформації в сенсорних системах
 Виявлення сигналу і абсолютний поріг чутливості
 Психофізичні закони.
 Механізм утворення умовних рефлексів. Гальмування умовних рефлексів
 Складні форми умовнорефлекторної діяльності
 Самостійне вивчення
 Часова організація пам'яті.
 Фізіологічні механізми короткочасної і довготривалої пам'яті
 Фізіологічна структура емоцій
 Нейрофізіологічні основи мови
 Нейрофізіологічні основи емоцій. Перша та друга сигнальні системи
 Молекулярно-генетичні основи мови.
 Функціональна асиметрія: за і проти
 Гіпотези походження фаз сну
 Сон і консолідація пам'яті. Патологічні форми сну
 Автоматичні і контрольовані процеси обробки інформації

Перелік літератури для читання:

1. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.
2. Макаrchук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник / М. Ю. Макаrchук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов – К. : ООО «Інтерсервіс» , 2011. – 329 с.
3. Філіппов М. М. Психофізіологія людини: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2003. — 136 с.

Допоміжна

1. Чайченко Г.М., Цибенко В.О., Сокур В.Д. Фізіологія людини і тварин. Київ. - Вища школа. – 2003. 419 с.
2. Чайченко Г.М. Фізіологія вищої нервової діяльності: Підручник. – Либідь 1993. – 401 с.

Наведений список літератури є орієнтовним, джерела доступні в мережі Інтернет. Читати підручники (посібники) цілком не потрібно, вказівки щодо читання будуть даватись викладачем наприкінці лекційних занять.

Загальні критерії оцінок:

Оцінка засвоєння навчаємим отриманих знань і вмінь, визначається шляхом проведення поточного, модульного контролю та екзамену.

Знання курсантів (студентів, слухачів) оцінюються по чотирьох бальній системі. При цьому слід керуватися наступним:

оцінка “відмінно” ставиться, якщо курсант демонструє повні і міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь і навичок застосування отриманих знань, для вирішення завдань у нестандартних (нових) ситуаціях;

оцінка “добре” ставиться, якщо відповідь в основному відповідає переліченим вище вимогам, але використовується певна допомога викладача в ході застосування знань та умінь у новій ситуації, а також під час залучення інших джерел знань, курсант допускає несуттєві неточності;

оцінка "задовільно" ставиться у тому випадку, коли курсант засвоїв основний теоретичний матеріал, але під час відповіді допускає окремі помилки, що не є

перешкодою до подальшого навчання; він вміє в основному застосовувати отримані знання для аналізу і оцінки соціально-політичних подій і процесів, для вирішення стандартних завдань;

оцінка "незадовільно" виставляється у тому випадку, коли курсант фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про предмет навчальної дисципліни та її зміст, виявляє здатність елементарно викласти думку; при репродуктивному відтворенні знань допускає суттєві помилки і не може їх виправити навіть за допомогою викладача.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ (РУБІЖНИЙ ТА ЗАКЛЮЧНИЙ КОНТРОЛЬ)

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Якщо курсант відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу начальника факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.
- Якщо курсант відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.